

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ară 12 bani
a treia-ară 10 bani.

Din Bucovina.

Între popoarele din Austria, aproape cel mai mic ca număr e poporul românesc. Locuind bucata de pământ ruptă în a. 1775 dela Moldova și cunoscută sub numele de Bucovina, au avut să lupte dela început luptă grea contra veneticii, cari se grăbeau să se îngrășe din secul acestei bucăți de pământ românesc. Mult timp au fost însă Românii în majoritate și și după ce au ajuns să fie copleșiți cu numărul, au fost totuși în stare să aleagă reprezentanții lor Români, atât în parlamentul din Viena, cât și în dieta din Cernăuți.

Lupta ce au purtat o acești deputați pentru drepturile poporului, pe care-l reprezentau, a fost la început frumoasă și cu toate străduințele făcute de guvernatorii, cari s'au rinduit la conducerea Bucovinei, ca să strivească pe Români, acestia n'ar fi ajuns în halul, în care se află astăzi, dacă nu le-ar fi succes unora din dușmanii lor să vire între ei sămânța neînțelegerii. O parte din deputații Români ajunseser ca să urmeze orbește guvernului, fără considerare, că folosește sau strică prin aceasta intereselor poporului român. Partidul român era cu atât mai slab în isprăvile lui, că Jidani, Nemții, Rutenii și Polonii, din ură veche, câtră următorii celor ce i-au primit cu brațele deschise, de câte ori era vorba să lucre în contra Românilor, erau una. Au văzut în sfârșit reprezentanții poporului român, că duera în defavorul celor ce li-au trimis, dacă vor continua pe calea apucată. O bucată de

timp se părea, că vechea virtute de luptă a Moldovenilor va reinvia, mai ales, când în dieta din Cernăuți intrase deputatul cercului țărănesc din Câmpulung, dl Dr. George Popovici, și cel al proprietarilor mari, dl Iancu Flondor.

Și de data aceasta însă i-a succes guvernului să înduplece pe cei mai mulți dintre deputații români, ca acestia uitându-și de datorințele lor naționale să se facă coadă la toporul, cu care avd să taie în pădurea românească. Cei doi deputați amintiți mai sus se înțelege, că n'au putut să rămână mai departe în același club cu deputații, cari cu desconsiderarea totală a intereselor poporului treceau prin foc și prin apă pentru guvern. Aceste slugi plecate au ajuns însă în curând să fie puțin considerate chiar și de câtră guvern. Într'adevăr, văzând acesta, că »pactiștii« — așa se numiau mamelușii vecinici guvernamentali — nu se țin nici de majoritatea formată de reprezentanții popoarelor venetice, nici de minoritatea română; văzând, că pactiștii nu au tăria sufletească să insiste pentru îndeplinirea făgăduelilor făcute lor, nici că mi bagă în seamă.

Această stare de lucruri ne-ar pute umple de desnădejde, dacă n'ar fi vitalitatea de atâtea ori dovedită a poporului român și cumișirea Nemților, cari formează un contingent însemnat în majoritatea anti-română a dietei bucovinene. Poporul deșteptat din amorțeală va ști pentru viitor, cine e vrednic luptător pentru ale lui drepturi, ear Nemții au văzut, că alinându-se cu Slavii, vechii lor dușmani, numai bine nu și-au făcut.

Să sperăm, că pentru viitorul apropiat cel puțin frații noștri din Bucovina vor dobândi rezultate mai favorabile în urma luptei atât de grele pentru existența națională.

Abzicerea lui Mayländer. Din Fiume se telegrafează, că podesta Mayländer și-a dat abzicerea. Causa la aceasta este diferența ivită în sinul membrilor reprezentanței în privința alegerii de deputat. Mayländer e pe lângă contela Batthyanyi, ear majoritatea membrilor din reprezentanță voeste să fie ales deputat prof. Richard Zanella.

Noul comitet român. Sub titlul acesta »Bud. Hirlap« se ocupă la locul prim cu »apelul«, apărut în ultimul număr al »Tribunei«. Ziarul maghiar între altele o spune franc, că da, în sistemul de guvernare nimic nu s'a schimbat și nu se va schimba (în ce ne privește pe noi) până-când conducerea guvernării Ungariei va fi în mâna Maghiarilor. Dă sunet de alarm pentru reconstruirea comitetului național român, dar se mângăie cu aceea, că o parte dintre Români, drept, că cu program guvernamental, totuși ia parte la alegeri, ca și-când cele câteva secături de aventurieri și vânători de interese personale ar reprezenta poporul român și principiile politicei române »Din Tribuna«.

Miliția la alegeri. În comitatul Pestei s'a cerut în mai multe cercuri electorale miliție pentru susținerea

FOITA.

DOINA

ca expresiune a individualității poporului român de Alex. Bărsan, învăt. (Urmare și fine).

Cu toată puterea dragostei însă, adeseori se întâmplă neînțelegeri și între cei îndrăgostiți.

Fata adeseori, — ca mai gingașe, — numai pentru un cuvânt care nu-i pe placul ei se mânia. Mânia aceasta însă e numai un caprițiu: »ține de Joi, până mai îndeapoi«. Mai mult sufer îndrăgostiții din cauza părinților, cari adeseori — din cauze materiale le pun tot felul de pedeci, îi muștră și câte altele, numai să nu se poată lua. Dovadă despre aceasta avem în versurile:

Vin și badeșerile
De ascultă muștrările,

Cum mă muștră măicuța,
Bade pentru dumniata.

Fetei nu-i place să se mărite departe, în sat străin, ci în satul ei, cât mai de aproape de maică-sa, după-cum se poate vedea și din versurile următoare:

Nu mă da maică departe,
Să viu cu hainele-n spate,
Cu trupul beteag de moarte,
Dă-mă maică în satul tău
Să poți vedea când 'mi rău.

Mult au să suferă tinerii înșurați din partea soacrelor. Acestea pentru greșeli neînsemnate adeseori îi muștră zluica întreagă. De aci s'a născut zicala: soacră, soacră, poamă acră.

Foarte frumoase sunt doinele haiducești. Cu ocaziunea aceasta nu vom pute trece, fără ca să nu amintim ceva și despre codru, leagănul haiducului.

Românul, ca nici un alt popor poate, are o foarte mare atragere, câtră tot ce e verde. De aceea și cele mai multe

doine ale sale și-le începe cu »frunză verde«.

Cu nespus dor așteaptă el înverzirea codrului, după-cum însuși zice:

Mult 'mi-e dor și mult 'mi-e sete
Să ved frunza n codru verde.

Cu înverzitul frunzei întinereste și el și pentru aceea, cât înfrunzește codrul își ia rămas bun dela plug și pleacă spre codru să facă vitejii, zicând:

Rămâi brazdă după plug,
Că eu de astăzi mă duc,
Și mă bag în codrii verzi,
De astăzi nu mă mai vezi.
Te las naibii sărăcie
Și mă duc la vitejie,
Te las naibii săpă lată
Și iau pușca ferecată.

Până când codrul e verde, până atunci și haiducilor le merge bine, după-cum spune și doina!

Până codru frunza-și ține
Toți voinicii trăesc bine,

ordinii la alegere. Asemenea s'a recuierat miliție și în alte părți. Fiindcă soldații, cărora li-s'a împlinit serviciul de trei ani, au fost concediați, comanda militară a fost silită să aducă miliție din Galizia și Austria-sup.

Inspectorii școlari. Ministrul școalelor a adresat inspectorilor școlari un circular, în care li provoacă să controleze cu punctualitate școalele din comitat, după-ce li-s'au înmulțit în mod considerabil paușalul de călătorie. Cel puțin odată pe an să viziteze fiecare școală și să trimită observațiunile făcute la ministru. În scopul acesta li-s'a dat un chestionar, în care întrebările sunt împărțite în 13 grupe. De însemnătate particulară sunt întrebările referitoare la propunerea limbii maghiare în școalele nemaghiare, apoi cele despre cunoștințele limbistice ale învățătorului, precum și despre viața lui și ținuta lui patriotică; nu folosește cumva cărți oprite ori chiar dușmănoase statului etc. Curată închisție!

Compromisul Cehilor. Compromisul încheiat între Cehii bătrâni și Cehii tineri a fost primit de delegații acestora și s'a stabilit un apel comun, care va fi adresat alegătorilor. Tărănimea cehă va fi provocată special să se terească de nisuițele agrarilor.

Convenție militară. Se anunță din Atena, că în curând va avea loc de nou o întrevvedere a Regelui României cu Regele Greciei. Ziarele din Atena scriu, că între Grecia și România s'a încheiat o convenție militară.

„Pravoslavni Vostok“, taimoasa revistă filoslavă din București, — a răposat. După cum se anunță, foaia n'a mai apărut de 14 zile și redactorul ei, sârbul Ilici, va fi espulsat din România.

Dacă codru frunza-și lasă,
Toți voinicii trag acoasă
La copii și la nevastă.

Și într'adevăr despărțirea voinicilor de codru e foarte tristă. Atât de bine s'au avut amândoi, ca niște frați, de aceea cu mare durere spune voinicul:

Eu mă duc codrul rămâne,
Plânge frunza după mine.

O expresiune de sentiment proprie a Românului, sunt duioasele cântece de cătanie. Într'adevăr tragică scenă e a vedea cum își plânge, bocește, o mamă pe fiul ei, pe care l-au luat cătana! De câte scene plăcute nu-și aduce atunci aminte din viața fiului său, începând dela copilăria cea mai fragedă, de când îl legăna încă pe brațe?!

Multe necazuri a suferit, până-ce l-a văzut mare? Și acuma, când să-i fie de ajutor, tocmai acuma îl duce Neamțul în țări străine.

DIN LUME.

Sârbia și Muntenegru.

Un comunicat publicat în „Monitorul oficial“ al ministerului de externe din Belgrad face cunoscut, că adjutanțul de onoare al regelui, lt.-col. V. Antonici a fost însărcinat ca trimisul special al regelui în Cetinie să renovească legăturile diplomatice cu Muntenegru și să întrețină legături amicale între cele două țări.

Moștenirea tronului în Sârbia.

În timpul din urmă au circulat diferite știri despre regularea moștenirii tronului sârbesc. Mai tare s'a susținut numirea fratelui reginei ca viitor moștenitor. Din cauza aceasta isbugnise și un conflict, la care luase regina o viie parte, fiind întreg guvernul contra acestei intențiuni. După-cum i-se comunică la „Pol. Korr.“ din isvor competent, în Belgrad nu se discută deocamdată chestiunea moștenirii, nefiind încă exclusă posibilitatea, ca regina să dobândească un moștenitor. De altminteri numirea unui moștenitor se poate face, conform noii constituțiuni, numai prin conțelegere între coroană și camere.

Italia și Albania.

În Roma și-a ținut adunarea generală asociațiunea „Dante Alighieri“, care are de scop răspândirea limbii italiene. Adunarea a votat o ordine de zi, prin care guvernul italian este invitat să studieze posibilitatea construcțiunii de căi ferate în Peninsula-Balcenică și mai cu samă în Albania, să înființeze consulate și școale în Albania, îndeosebi în vilajetul Cossovo, să facă pe Sultan să înțeleagă, că interesele italiene în Albania concordă cu interesele Turcilor și cu progresul unei Albanii autonome.

Anglia în golful persic.

Atitudinea Turciei la golful persic provoacă mari nemulțumiri în Anglia. Se spune, că la Basora s'ar fi concentrat trupe în număr de 30.000 de oameni, cari după-ce vor fi complet mobilizați,

vor fi comandați de Edem Pașă. Singura țință probabilă a acestor trupe ar fi Coveit, în golful persic cel mai frumos port, pe care-l revindică Englezii pentru ei. Se crede, că Turcia are de gând a pune mâna pe acest port spre a-l ceda apoi Germaniei. În golful persic au sosit deja trei încrușișători englezi și alți trei sunt pe drum.

Anexarea Mangiuriei.

„Național Tidende“ din Copenhaga comunică știrea, că chestia principală, asupra căreia a discutat Țarul cu împăratul german în Danzig, a fost anexarea Mangiuriei la Rusia. Rezolvarea s'a făcut conform dorinței Țarului. Cercurile competente din Copenhaga asigură, că știrea e adevărată și puterile europene trebuie să fie pregătite a primi în curând vestea despre alăturarea definitivă a Mangiuriei la imperiul moscovit. În privința aceasta s'au înțeles și contele Lambsdorff ou Delcasse la Compiegne.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Admirabila luptă de rezistență a micului popor de Buri contra Angliei a reînceput, de când cu coborîrea lui Botha din munți, cu puteri noue. Planul Burilor e să strimțoreze colonia Capului, ca astfel Englezii să fie siliți a părăsi republicele concentrându-și forțele pentru apărarea colonșilor lor. În cazul acesta răsboiul ar fi ajuns eară în stadiul de acum doi ani.

După ultimele telegrame, comandantul bur Kritzinger, invadând aproape de Herschel în colonia Capului, a cuprins un castru englez și două tunuri. Dintre Englezi au rămas morți brigadirul Murray, 4 ofișeri și 39 soldați, răniți și prinși peste 150.

„Pall Mall Gazette“ comunică în numărul ultim, că lordul Kitchener se gândește serios la demisionare, nepermițându-i-se să încerce toate mijloacele potrivite pentru terminarea răsboiului. El cere aplicarea pedepsei de moarte pentru toți „rebelii“, proclamarea stării de asediu în orașul Cap și în alte locuri și trupe noue.

Diplomația rusă crede, că în curând se va realiza ideea Statelor-unite din Africa-de-sud. Ea e aplicată a pro-

Draga badii Măriucă,
Vine Neamțul să mă ducă,
Să mă ducă la Brașeu,
Ca să uit de dorul tău.
Ducă-mă 'n Italia,
Și eu tot nu te-oi uita.

Dar' apoi cât e badea departe, cum îi trimite dor mândrei sale, pe vr'un cuc și cum mândra îi trimite pe vre-o turturea sau pe vre-o amărită de mierlă, cum le roagă să-i spună badiului să vină, căci nu mai poate de dorul lui:

Turturică dragă mie,
Spune-i badiului să vie.

Ear' badiul ei de departe zice:

Poruncitu-mi-a mândra
Pe un puiu de turturea
Să mă duc până la ea,
Și-am răspuns pe-un puiu de cuc,
Că zău nu pot să mă duc.

Dar' în sfârșit, când după atâtea suferințe, se întoarce earăși acasă la pă-

E foarte natural, ca din gura unei astfel de mame să iasă cele mai cumplite blăstămuri asupra tuturor acolora, cari au mijlocit la despărțirea fiului său.

Nu mai puțin emoționat e și feciorul. Dar' el, ca să arete, că e voinic, zdravăn și nu-i frică de ori-cine, mângăe pe mîloasa sa mamă, pe când el însuși ar ave lipsă de mângăere. Nici lui nu-i vine să se despartă bucuros de iubita sa mamă, ci conștiu de durerea ei esclamă:

Eu mă duc maică-n cătane,
Tu rămâi cu multă jale.

Nu se poate despărți de locul copilăriei sale, de frați, surori, dar' mai ales de are și o mândruliță. Oh! atunci despărțirea devine de tot sfâșietoare. Cum li-se înecă ochii în lacrimi, cum își jură reciproc credință pe vecie!

Nu, ei nu să vor uita nici-odată, ori-cât de departe fie unul de altul, căci spune drăguței sale adânc oftând:

mova realizarea lor și pe cale diplomatică. Tot în cercurile diplomatice rușești se afirmă, că Tarul a vorbit în chestia aceasta și la Danzig și în Franța.

Stările din colonia Capului sunt, după rapoartele engleze, desolate. Intregul element olandez e în revoltă, gardelor orașenești din Orașul-cap li s'au luat armele, neavând Englezii încredere în loialitatea lor. Portul din golful Mossel trebuie să fie apărat de corăbiile engleze de război, căci Buriu au pătruns până la mare. Deputații, cari și-au prezentat omagiile ducelui de Cornwall, au fost făcuți prizonieri de către Buriu. După raportul lui Kitchener, Buriu au spart în Natal liniile engleze, pătrunzând înspre sud. Că Buriu n' au înaintat încă mult, au să mulțumească Englezii împrejurării, că rîurile de graniță Tugela și Buffalo sunt umflate și nu pot fi încă trecute. În Oranie încă stau Englezii rău, fiindu-le tăiate aproape toate căile pentru aprovizionare. Față de declarația engleză de anectare a republicelor bure, Buriu pregătesc o anectare oficială a coloniilor engleze.

Oficioasa »Amsterdamer Courant« publică o telegramă a lui Botha, în care comunică lui Krüger, că în curs de 2 săptămâni a bătut de 17 ori pe Englezi. Buriu sunt mai siguri ca oricând de izbândă.

Cât de grea e poziția Englezilor se vede și de acolo, că în contra Buriilor trimis și cete formate din sălbaticii Zulu-Cafrii și Basuto. În ultimul timp trupele bure au bătut de două ori pe aceste trupe »engleze«.

În Pretoria s'a publicat din parte engleză o proclamațiune, care dispune vînzarea bunurilor dela Buriu, cari n'au depus armele.

Știri mărunte

Pregătindu-se o nouă revoltă carlistă în Spania, guvernul a luat măsuri severe pentru prevenirea ei.

În Barcelona anarhiștii au făcut din nou scandale. În lupta cu garda civilă au rănit mai mulți gardiști.

În Sârbia veche se întîmplă zălnic răpiri de fete creștine prin Albanzii mohamedani.

rinți, frați, surori, câte aluși nu-i trec prin minte! Oâte nu-și închipuie că s'a întîmplat cu ai sei! că:

Pajiștea a n'țelinit,
Fearle s'au ruginit,
Părinții au îmbetrănit.

Ca mângăere pentru acestea începe doina. Și așa cîntă de cu jale, încât de jalea lui:

Iarba că se olătina,
Frunza-n codru tremura
Și foarte se-înduioșă.

Mișcat în fine de atâtea sentimente produse prin diferitele doine, nu-mi pot încheia lucrarea, fără ca să nu esclăm dimpreună cu poporul român:

Cine a scornit doina,
Arsă-i-a fost inima.

Armenii voesc să înființeze în Paris un comitet sub numele »Reuniunea armeană«, care să desvolte o activitate politică pentru liberarea lor.

În Neapole s'au ivit între muncitorii din Funtto franco 12 casuri de ciumă. S'au luat cele mai severe măsuri de precauțiune.

Camerele sârbești sunt convocate pe 1 Octomvrie a. c.

Terminul defipt pentru reîntoarcerea Turcilor tineri fugiți în străinătate au expirat. Dintrre cei nesupuși au fost condamnați 26 la moarte.

În Viena s'a făcut batalionului german, care în mersul lui către Germania s'a oprit acolo, o primire entusiastă. În onoarea ofițerilor s'a dat la Curte un banchet, la care împăratul a salutată batalionul în numele întregii armate c. și reg.

Hedam Bey au strîns o ceată de Albanezi, cu cari amenință satele din împrejurimile Prizrendului (Sârbia-veche) chemându-le totodată la răscoală contra Sultanului. Averele lui Hedam Bey a fost confiscată.

În Rio-de-Janeiro s'a constat în mod oficios ciuma. În Marsilia a murit de ciumă pe bordul vaporului »Senegal« un om.

SCRISORI.

„Asociațiunea“.

Adunarea despărț. din Oradea-mare.

— Sept. 1901.

Cu bucurie scriu despre decursul adunării despărțământului Orădan al »Asociațiunii pentru cultura și literatura poporului român«, ținută în comuna Brateca la 8 Septemvrie st. n. 1901, ca prima în acest ținut, care așa de rar dă semne de viață românească. Cu trenul de 1/3 ore a sosit dela Oradea comitetul central al despărțământului, care la gară a fost primit de un public foarte numeros, compus din țărani din comunele învecinate și inteligența din jur. În numele tuturor a fost salutată de binevenire prin cuvinte alese de dl Gavril Lungu, paroch gr.-or. în Ponoră.

Sedința a fost deschisă la 3 ore p. m. în școala gr.-or. în mijlocul unui numeros public, inteligenți și țărani, prin dl Nicol. Zigre, adv., care arată însemnătatea »Asociațiunii«, care tinde la dezvoltarea culturală a poporului român și îndeamnă poporul la îmbrătoșarea școlii, prin care vor pute progresa paralel cu alte națiuni culte. Dl Andreiu Horvath, paroch, asesor referent, cetește raportul compus cu mare pricepere de cauză despre activitatea comitetului dela înactivarea despărțământului, care a fost ascultat cu viu interes.

Urmat-au apoi raportul cassarului, din care se vede starea financiară a despărțământului. Pentru censurarea rapoartelor, înscrierea de membri noi și încassarea taxelor restante și curente se aleg 3 comisiuni în persoanele dlor Iosif Moldovan, asesor, Petru Cipou, inv., Georgiu Morarescu, Teodor Stanca, Gavril Lungu, I. Diamandi, Corneliu Abrudan, Stefan Sipoș.

Până ce comisiunile își vor împlini agendele lor sedința se suspendă prin președinte.

Comisiunile intrunindu se, vin cu raport, că toate se află în cea mai bună ordine, propunînd on: adun. a le vota absolutoriu pe lângă mulțumită proto-

colară. Se primește cu aclamațiune. Dl Diamandi cetește lista membrilor noi înscriși între cari s'au înscriș d-nii Iosif Moldovan, paroch și asesor comit. în Artitény, solvind suma de 200 cor., apoi membrii ordinari și ajutători, dela cari s'au încassat peste 300 coroane. Se ceteșc telegramele de felicitare sosite dela Dr. T. Botiș, prof., Samuil Iacob, teolog, Arad. Cu disertațiune s'a însinuat 2 membri, s'a cetit una din aceste despre însemnătatea literaturii populare la Români, de Andreiu Horvath, care a fost foarte potrivită pentru această adunare. I-s'a exprimat mulțumită din partea adunării. Urmînd alegerea comitetului pe 3 ani, 1901—904, adunarea avînd în vedere activitatea desvolată de vechiul comitet cu aclamațiune alege de președinte pe dl Nicol. Zigre, de secretar pe neobositul Andreiu Horvath, care și până acuma a desvolat o activitate vrednică de toată lauda întru înaintarea »Asociațiunii« aici în Bihor, de cassar pe dl Dr. Coriolan Pop, director executiv la »Bihoreana« și trei membri tot din Orade.

Ca delegați pentru adunarea generală la Sibiu s'au alege Rev. domn Iosif Moldovan, ear' în locul Spectab. domn Iosif Vulcan, președintele societății pentru fond de teatru, pe care o va reprezenta, e ales dl Dr. C. Pop. Intre oaspeții din depărtare am văzut pe domnul Toma Păcală, prot. gr.-or., Iosif Roman, Iosif Vulcan, Diamandi (Orade). On. domn Roesin, Dr. Ioan Iacob, Dr. Andreiu Pop, avocat, Mărincaș, cassar la »Vlădeasa«, (Huedin) ș. a.

Cu ocaziunea acestei adunări s'a dat un concert, care ca primul pe Crișul repede a succes foarte bine, meritînd toată lauda învățătorimea, care și-a dat atîta silință pentru bunul succes, așteptînd a se validată și de altă dată, căci acum au dovedit, că sînt în stare a produce fapte demne de pozițiunea lor. Corul a fost compus din domni învățători: Nicolau Fîru, cond., Ilie Ile, Gregoriu Blagu, I. Butiri, Ioan Boția, Georgiu Groza, Zaharie Bulzan, Iosif Crainic, Dionisiu Lucaciu, Teodor Crișan, A. Văscan, teolog și A. Teotelecan. La concert a disertat dl Iosif Iacob iur., ear' Văscan, teol. a declamat; ambii au fost aclamați din partea publicului asistent.

După concert tot din partea coriștilor susamintiți s'a jucat »Călușerul« și »Bătuta« cu o rară dibăcie, mai ales că s'a jucat întâia-ooră în aceste părți. Aceste frumoase jocuri naționale ar trebui răspîndite la poporul nostru. A urmat petrecere, care a ținut până dimineața. Din cununa frumoasă de domnișoare am putut însemna puține, anume: Elena Pop, Leontina Cherebețu, Lucreția Sălăgian, Veturia Paladi, Elena Covaci, d-șoarele Morarescu, Cristina Iacob, Mărioara Cadar, Hortensia Chinez, L. Filip, C. Câmpian. În costum național au fost d-șoarele: Rosalia Popoviciu, E. Fazekas, și alte d-șoare și mai multe doamne, pe care din cauza mulțimii nu le-am putut însemna, la toate însă le servește spre laudă părtinirea unei așa petreceri românești. Ar fi mai potrivit însă a sorie numele acelor domni și dame, cari nici cu acest prilej n'au venit în mijlocul Românilor, să dovedească un simț românesc.

Pentru buna reușită a petrecerii din Bratea merită toată lauda preotului locului Stefan Domocoș, care n'a crutat nimic pentru succesul ei, având într-ajutor pe dl Petru Cipou, învățător în Lunșoara, care asemenea a ostenit mult pentru- ca această petrecere, unica până acum aranjată în onoarea adunării «Asociațiunii» pe valea Crișului repede, să fie cât mai cercetată. Mulțimea adunată cu aceasta ocaziune se vede în grupe fotografată de domnul V. Tiben-schi, negustor din loc. Ne-am ținut de datorință a face un mic raport despre decursul adunării și petrecerii din Bihor, pentru- ca să se vadă, că acolo elemente sînt, cari pot face mult, numai puteri conducătoare să fie. Înainte fraților Bihoreni, că Dumnezeu ne va ajuta!

Argus.

Omul doririlor.

Rodna-veche, Sept. 1901.

Este o lună de zile trecută, de când vrednicul nostru paroch Gerasim Domide s'a strămutat la Bistrița ca paroch și protopop. Bunătatea inimii și binele arătat în un mod nemărginit către fiecine, precum și ajutorul dat în lipsele poporului seu în toate împrejurările, vor rămâne neuitate și nesterse din inimile poporenilor bine recunoscători din Rodna-veche.

Părintele nostru sufletesc Gerasim Domide a plecat din Rodna-veche, însoțit de lacrimile bunilor sei poporeni și amicii fideli, cari în sufletele lor au fost convinși pe deplin, că prin depărtarea bunului lor păstor sufletesc perd în adevăr în el pe stejarul, sub care s'au scutit o mulțime mare de suflete persecutate de greul vieții. În timpul, cât a servit, la stăruința sa s'a cumpărat o proprietate imobilă pentru biserica gr-catolică situată chiar în piața centrală a Rodnei-vechi cu suma de 14.000 fl. v. a., ce era să cadă în ghiarele unui jidan, s'a edificat o școală frumoasă cu patru clase, ear' pentru învățători s'a ridicat salariile și s'a sporit corpul didactic, ba chiar acum în zilele ultime, s'au mai cumpărat o casă în valoare de 2000 cor. tot pentru biserică. Tot la stăruința neobosită a acestui brav păstor sufletesc s'a înființat în opidul Rodna-veche și o reuniune de păstrare și împrumut sub numirea «Fortuna» pentru ajutorarea poporului și scutirea acestuia de cămătarii nemiloși! Acestea și încă multe alte fapte bune vor face în veci neuitat în Rodna-veche numele acestui demn păstor sufletesc.

Poporul din Rodna-veche în nedumerirea sa se întreabă acum îngândurat: Unde este omul, care să poată suplini golul ce a rămas în Rodna-veche, în biserica Domnului și în societatea noastră culturală și poporală! Poporul românesc din opidul Rodna-veche, conștiu de sine și de soarta sa, dorește ca să aibă preot acolo, un om moral, religios, orator bun, om social și cunoscător de limbi străine, ca prin cultura sa să însuflească și străinilor; să fie un apărător și interpret fidel al cauzelor școlare și bisericesti, să fie un bărbat, care să stea în fruntea și nu în coada

altor inteligenți. Și așa în convingerea sa proprie, senatul cu inteligența și tot poporul gr-cat din Rodna-veche, uniți în cugete și în simțiri — s'au declarat cu unanimitate, că preotul cel mai apt, care întrunește în sine toate aceste însușiri, și ea unul ce poate și este cel mai capabil preot de a satisface pe deplin tuturor dorințelor și așteptărilor noastre, este *Mull Onoratul Domn Dr. Vasile Lucaciu, actualul paroch din Șișești*. Pentru acest bărbat demn, se și fac toate pregătirile recerute, în unanimitate, și către Escelența Sa Domnul Episcop și Măritul consistor gr-cat. de Gherle, ca să fie aprobat în aceasta parochie dl Dr. Vasile Lucaciu. Pe acesta îl doresc toți. El este cea mai potrivită persoană pentru parochia Rodna-veche, unde i se va deschide un mare câmp de activitate pacinică pe terenul școlastic și bisericesc. Acesta e mirele bisericicii cel oftat de toți Românii gr-cat. din Rodna-veche. Pe acesta toți îl doresc cu însuflețire mare; și nu încap nici o îndoială, că și autoritățile superioare bisericesti, ținând cont de dorința fiilor credincioși gr-cat. din Rodna-veche, vor aproba această dorință generală și stăruitoare, și vor denumi pe d-nul Dr. Vasile Lucaciu ca paroch gr-cat. în comunitatea opidană Rodna-veche, încunjurând neplăcerile, ce ușor s'ar pute naște din denegarea unei respingeri nesocotite, care numai urmări triste va aduce cu sine!

Mai mulți poporeni gr-cat. ca și recunoscători.

Din istoria Transvaalului.

Transvaalul, sau cum li zice în geografii *Republica sud-africană*, e un stat tinăr, fiind încheșat în forma de azi numai din anul 1860.

Nașterea lui are să 'și-o mulțumească, ca toate coloniile și statele din Africa-de-sud, descoperirii drumului maritim către India-ostică. La începutul secolului al 17-lea s'a întemeiat prin Compania comercială olandeză la Capul Bunei-speranțe un port, în care se opreau corăbiile în drumul lor către India, ca să iee apă și proviziant nou. Incetul cu încetul s'au adunat în portul acela oameni, cari erau la început tot Olandezi. Mai târziu s'au alăturat la acestia și Nemți și apoi mulți Hughe-noți, adică Francezi reformați, cari au trebuit să fugă din Franția, ca să scape de înfricoșatele goane ale lui Ludovic al XIV. Fiind însă Olandezii în majoritate absolută, toți acești Francezi s'au contopit în sinul națiunii olandeze, așa că numai numele de familie le mai arată originea (Joubert, Theron, Du Toit ș. a.)

La început coloniștii nu s'au prea îndepărtat de țărmulul mării, mai ales și de teama popoarelor sălbătice, dar înmulțindu-se populațiunea albă au început să intre mai adânc în lăuntrul Africeii și așa s'a pus basă republicelor de mai târziu. Nici n'au început bine Olandezii să se așeze, și Englezii s'au și grăbit să pună teritoriul ocupat de coloniștii Olandezi sub sceul guvernului englez în anul 1620, ca să secere, unde n'au sămănat nici-odată.

Sînt deci aproape 300 de ani, de când au început Olandezii, adică Buri de astăzi, să fie amenințați de Englezi în libertatea lor. În anul 1652 au mai sosit 100 Olandezi în Africa, zidind pe locul orașului Cap o fortăreață. În anul 1659 a fost cea dintăiu luptă mai mare între Buri și Negrii.

Traiul de pe atunci al Burilor era cam cortorăresc. Ei se ocupau cu economia de vite. În cară mari, trase de oătră 12 părechi de boi și încărcate cu toată averea lor, cu nevastă și copii, mergeau dela un loc de pășunat la altul. Unde găsiu un izvor bun de apă și pășune bună, părăsiu carăle și 'și făceau bordece. Când se apropiu dușmanii (Negrii), își dedeau de știre unul altuia cu mănunchiuri de nuiete aprinse. În curând erau toți pe cai și atacau dușmanul din mai multe părți. Pușca încărcată cu bucați tăiate de plumb — ei nu știau de gloanțe — băga groază în Negrii, cari n'aveau încă arme de foc, pe cari le-au căpătat mai târziu tot dela Albi. Dacă erau atacați pe drum, îndată formau din carăle lor cele mari un lagăr rotund ca un cerc, în mijlocul căruia așezau vitele. În carăle cu lesele făcute din bărne, așa că erau ca niște păreți groși, se adăpostiau femeile și copiii. Tot acolo steteau și bărbații cu puștile gata întru apărarea vieții lor și a familiilor lor. Numai dacă era dușmanul în număr din seamă afară mare pute să cucerească un astfel de lagăr. Dar' biruința câștigată era plătită cu sute de leșuri dintre ai lui. Se înțelege, că într'un astfel de caz numai rămânea nimenea dintre Buri în viață.

Intre anii 1685 și 1688 au sosit în Africa 300 de Hughe-noți francezi. Acestia au contribuit foarte mult, ca să facă din Buri, cari nu prea aveau stăriște, oameni mai așezați. Hughe-noților este de-a se mulțumi introducerea culturii viței de viie.

Anglia nu vedea de loc cu ochi buni dezvoltarea acestor colonii, cari 'i-se păreau compuse din oameni prea iubitori de neatîrnare. Când văzū, că Buri vreau să 'și păstreze chiar și față de țeara — mămă reatîrnarea lor, înființând în Svelendam o republică liberă, guvernul englez trimise sub comanda admiralului Elphinstone și a generalului Craig trupe engleze, cari aveau să susțină, vezi Doamne, autoritatea prințului de Orania (domnitorul Olandei) și să iee în posesiune republica născundă pentru el. Englezilor le-a succes atunci să învingă pe Buri, dar' în loc să lase țeara domnitorului Olandei, au cuprins-o pentru ei, numind ca prim guvernator al coloniei pe generalul Craig. În anul 1800 a fost pusă Africa-de-sud eară sub stăpânirea Olandei, dar' în anul 1806 apărū din nou o flotă engleză, care cuprinse colonia eară pe seama Englezilor. Buri s'au luptat și atunci cu desperare contra acestei nimiciri a independenței lor, dar' fără rezultat. În pacea dela Paris din anul 1815, însuși regele Olandei a declarat, că renunță în favorul Englezilor la colonia sud-africană, care număra deja 62.000 locuitori Albi.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Pășunatul de toamnă al vitelor.

Pășunatul vitelor în câmp este cel mai vechiu și totodată și cel mai ușor mod de nutriție, de oare-ce și numai un om singur poate să nutrească un număr mai mare de vite, ca dacă acelea se nutresc în grajd.

Plugul și sapa au tot strimțat pășunatul de primăvară și vară, așa că singură toamna poate da o pășune mai bogată vitelor, care însă îndeobște nu prea ține mult, cu deosebire când mai domnesc și ploii îndelungate, de aceea mai mult se calcă, decât se păște.

În câmpurile comasate, nici chiar toamna nu poate da vitelor o pășune mai bună, parte pentru-că pământul arător se seamănă cu sămănături de primăvară, ear' fânățele cosite câte-odată sau de două-ori puțină iarbă mai au pe ele. Astfel cu drept cuvânt se aude zicându-se în câmpurile comasate: »oă vitele iernează și vară«.

Deși unii economi de vite susțin, că pășunatul vitelor în câmp nu este așa de prețios ca nutriția acelor în grajd, totuși astăzi este pe deplin constat, că pășunatul din câmp, dacă acela este destul de bogat în iarbă, este avantajos din mai multe puncte de vedere.

Pășunatul vitelor în câmp, dă acelor puțința de a se pute mișca în aerul liber și sănătos, care le întărește oțelește și ferește de multe boale. Pășunatul vitelor din câmp, în cele mai multe cazuri le oferă acelor atâta nutreț, decât ele au trebuință, ca să se poată sătura. Nutrețul din câmp și-l aleg vitele în dragă via lor de pe unde le place, pe când în grajd sunt silite să mănânce aceea-ce le dă economul.

Nutrețul din câmp nici nu este așa de scump, ca cel din grajd. Vitele mănate la pășune sunt mai dedate și cu schimbările atmosferice, sunt mai vioaie și mai tari, ca cele ținute și crescute numai în grajd. Cu deosebire pentru vitele tinere pășunatul în câmp este de

neapărată trebuință pentru dezvoltarea trupului lor.

Un bun pășunat de vite trebuie să întrunească și anumite recerințe, fără de cari acela nu poate corespunde aievea scopului hotărât.

Mai întâiu acela trebuie să fie bogat în iarbă. Aceasta earăși nu trebuie să fie numai de un fel (specie), ci de mai multe feluri. Pământul se conține umezeala de lipsă, ca iarba mâncată de vite să poată crește earăși cât mai curând.

Un bun pășunat de vite să nu fie lipsit nici de apă bună și curată, cu care să se poată adăpa vitele când le este sete. Primăvara când iarba e destul de crudă și conține multă apă în sine, nu o prea beau, dar' peste vară și toamnă, când aceea a îmbătrânit și conține multă materie uscată trebuie adăpate cât mai des.

Într'un pășunat bun de vite, să nu lipsească nici unii arbori mai mari, sub cari să se poată adăposti vitele pe timpul căldurilor, vânturilor și al tempestatăților mai mari, și de cari să se poată scărpina când au lipsă, ear' de cumva vitele dorm și peste noapte în câmp trebuie îngrijit, ca în nopțile ploioase și reci, să poată fi adăpostite sub anumite șoproane închise și acoperite.

Pășunatul vitelor în câmp are pe lângă însușirile cele bune și unele scăderi. Astfel se pierde partea cea mai însemnată a bălegarului fără nici un folos practic, de cumva nu se pun vitele peste noapte și la amiază, ca se zacă pe pământurile mai sêrace și neroditoare.

Dacă pășunatul este și ceva mai departe de comună, vitele de lucru nu sunt totdeauna la îndemâna economului, ear' în cas de boală sau primejdie, economul nu poate alerga îndată ca să le dea ajutorul de lipsă ș. a.

Pășunatul vitelor în câmp nu le poate da acelor în decursul anului întreg nutremântul de lipsă, ca să se poată pe deplin sătura. Astfel la începutul primăverii, până-când dă iarba mai bine și toamna târziu, vitelor dela pășune trebuie să li-se dea seara și dimineața și câte ceva nutreț uscat ca să nu prea slăbească.

Pășunatul de toamnă mai are și alte scăderi deosebite, pe cari dacă economul nu știe să le încunjure, ușor poate să i-se întâmple și daună în vite. Astfel pășcând vitele iarbă cu brumă groasă pe ea, pot să capete anumite răceli sau friguri, cari le storc și slăbesc vîzînd cu ochii și în cele din urmă pot să se și prăpădească.

Vînturile și ploile reci de toamnă încă au o înfrîngătoare vîtămătoare asupra sănătății unor vite, cum sînt de pildă bivolițele cele negre, cari avînd pîrul foarte rar, ușor se pot răci sau bolnăvi într'alt mod. De aceea pe astfel de timp e mai bine ca să se țină și nutrească acasă în grajd.

Cînd vitele nu mai află destul nutreț la pășune, ca să se poată deplin sătura, atunci trebuie ținute și nutrite în grajd, căci apucînd să flămînzească tot câte puțin în fiecare zi, slăbesc, de oare-ce în asemenea cazuri ele trebuie să se nutrească și încălzească din grăsimia aceea, pe care au adunat-o peste vară în trupul lor. Aceasta este pricina, că vitele pe cele mai multe locuri slăbesc la pășunatul de toamnă și întră de tot perite în iarnă. Astfel intrate apoi și pe lângă cel mai bun nutreț și grijă nu se mai pot întrîma cum se cade, de oare-ce le mai sugă și frigul și gerul o parte din grăsimia adunată în trup. Afară de acestea pe astfel de vite slabe se mai prăsesc și înmulțesc și anumite insecte, cari le mai molestează și sug și aceea o parte din materia nutritivă din trup.

Pășunatul vitelor pe toamnă ar trebui să se facă deci numai după-ce s'a ridicat bruma și a început a se încălzi cât de puțin aerul. Să ne ferim a scoate toamna vitele din grajdurile călduroase în vînturile și ploile prea reci, căci prin aceea noi înșine le espunem boalelor de tot felul. Tot așa să ne ferim a lăsa să doarmă vitele în nopțile lungi și friguroase de toamnă în câmp, unde pe lângă altele pot să fie vîtămate și de unele fiară sîlbatice.

De altcum este pe deplin constat, că pășunatul de toamnă este foarte uscat și cu puțină vlagă în el. De aceea și vedem, că vitele sînt trîndave, le neșe și fără voe.

„Țăranii nostri“.

— Piesă populară în 3 acte —
de

N. Macovișteanu.

Timpul: cel de față. Locul: o comună română.

Personajele:

Traian, țăran,	Toma, țăran avut,
Lenuța, soția lui,	Eva, văduvă bătrână
Anica, nepoata ei,	Moise,
Costică, june,	Sara.
Coriolan, învățător,	
Țăranii, țărânce, etc.	

Actul I.

Reprezintă o casă țărănească.

Scena V.

Cei de sus și Moise.

Moise (întrînd): Oameni buni, fie-vă milă de mine și de cei șapte copii ai mei. — nu mă lăsați să per de frig și de foame.

Lenuța și Eva (deodată spăriate):
Vai Doamne! ce minune...

Traian: Ian spune-mi cum și de unde ești, și cum ai ajuns în starea în care te afli...?

Isidor: Să-ți ajute Dumnezeu creștin bun și de omenie ce ești, lasă-mă numai o clipită să-mi încălzesc sufletul (se apropie de sobă).

Traian: Ei! bine! (dându-i un scaun) începe.

Eva (cătră Lenuța): Vecină (făcîndu-și cruce) uitîndu-mă încă mult la omul ăsta 'mi-e teamă să nu visez la noapte pe bată-l crucea...

Moise (se uită la Eva cordis și suspinînd începe): Eram în casa mea, aveam o prăvălie mică, dar' care îmi aducea venit ca una mare... Într'o zi ne vine știrea, că toți sătenii să se pregătească de drum, căci au să meargă în țeara Bănatului, unde li-se împarte pământ cât vreau și bani li-se dă, și... și că mult bine îi așteaptă și mare lucru au ei de implinit. Și au pornit toți cu mic cu

mare la această veste. Și fiindcă ei nu puteau trăi fără de mine, am plecat și eu cu ei... și... și după câțiva ani de zile, unde am ajuns... să luăm lumea în cap și să ne reîntorcem de unde am plecat, dacă cumva nu vom peri pe drum de foame...

Lenuța și Eva (compătîmîndu-l deodată): Săracii de ei...

Traian: Și acum ce ai de gînd?

Moise: Vreau (sculîndu-se de pe scaun) să te rog să-mi dai chilia asta mică, că intrînsa să-mi petrec zilele grele de iarnă, la primăvară apoi îmi voi căuta de cap...

Traian: Asta nu se poate.

Moise: Cum, nu se poate? (căzînd în genunchi) O! fie-ți milă de mine și de copiii mei...

Lenuța și Eva: Fie-ți milă de ei amăritul...

Traian: Nu, nu se poate, îmi trebuie chilia pentru mine...

Să ne nizuim deci, a trece pe incetul vitele dela pășunatul de toamnă la nutrire lor în grajd, care și dacă poate nu este așa bună și nutritoare, este mai corăspunzătoare și priincioasă sănătății lor, de oare-ce în grajduri ele au cel puțin căldura de lipsă.

Ioan Georgescu.

Plantarea din nou a viilor.

Viile a mulțime de comune au fost pustiite cu totul în anii din urmă, altele se pustiesc în timpul de față și ar fi mare minune, să scape măcar cele-ce până acum nu sunt încă atinse de filoxeră și peronosporă.

În urma acestui sbiciu al lui D-zeu comune nenumărate au mai puțin cu un isvor foarte însemnat de câștig, ear' lipsele și necazurile oamenilor din acele comune cresc vâzând cu ochii.

Mod de a lupta în contra filoxerei nu s'a aflat și unde ea s'a încuibat nimiceste cu siguritate totul; ear' pagubele, ce le-a pricinuit și pricinuește plugarilor, e cu neputință să se calculeze.

Dar' răul cel mai mare e că cei năpăstuiți nu se știu și nu se pot ajuta. Altă vie e în stare a planta ori-ce plugar; numai cât vița noastră inzadar s'ar planta, pentru-că nici n'ar ajunge să se desvoalte pe deplin și filoxera ar pustii-o și pe ea. Cercările fel și fel ale oamenilor au adevărit aceasta mai pe sus de ori-ce îndoială. Deci acum nime nu se mai încumete a face nouă încercări cu viță de soi din țeara noastră. Singur pământului nășipos, s. p. între Tisa și Dunăre, în comitatele Timiș și Torontal din părțile Bănățului ș. a., este în stare a păzi vița noastră de acest mare dușman al ei. În toate celelalte soiuri de pământ trebuie plantată viță americană, altoită cu soiuri alese de-ale noastre. Vița aceasta trăește 15—20 ani și în timpul acesta răsplătește înzecit cheltulile făcute cu plantarea și cultivarea ei.

Oamenii însă n'au viță americană, nici altoită nici nealtoită, mai departe nu se pricep la meșteșugul altoitului, deși nu e cine-știe-ce lucru mare; și, cum oamenii sunt înglodați în datorii, celor mai mulți le lipsesc mijloacele de lipsă,

adecă banii, măcar că o datorie făcută pentru plantarea din nou a viei nu trebuie încunjurată. Banii împrumutați și cheltuiți spre acest sfârșit au să aducă earăși în scurt timp bunăstarea și îndestularea în casele celor încercați atât de fără milă prin filoxeră.

Împrumuturi pentru plantarea din nou a viei.

Pentru-că plantarea din nou a viilor să se poată face mai îngrabă, în anul 1896 s'a adus o lege, prin care guvernul este împuternicit a da din banii țării în fiecare an câte 200 mii fl. ajutor pentru plantarea de viță americană. Tot atunci guvernul a fost împuternicit să facă contract cu o bancă din țeară, care să dea împrumut cultivătorilor de viță americană cel puțin 25 milioane fl. Sarcina aceasta a luat-o asupra sa banca agrară din Budapesta, care dă împrumut celui-ce sădește un juger de vie americană 1000 fl., fără a-i intabula împrumutătorului altă avere, decât numai vița plantată.

Camăta, ce se cere, este de 5 fl. 75 cr. la sută adecă 5 $\frac{3}{4}$ %. Împrumutul se dă sau în bani gata sau se dă viță americană altoită în preț de bani. În cei dintâiu 3—5 ani împrumutătorul poate să plătească numai camețele, ear' plătirile din capital încep numai după aceea și se fac în rate anuale, astfel ca întreg capitalul să fie replătit în timp de 15 ani.

Împrumut căpătă ori-ce proprietar de vii, dacă are să planteze din nou un loc de cel puțin $\frac{1}{2}$ juger, de pe care vița a fost nimicită de filoxeră. Pentru plantarea unui loc mai mic de $\frac{1}{2}$ jug. se dă împrumut numai, dacă în comuna respectivă s'au plantat deja peste tot cu viță americană cel puțin un teritor de 2 jugere cadastrale. Aceasta însă e o sarcină pentru micii proprietari. Dar' ea se poate ușura, dacă oamenii își vor da silința și vor planta toți împreună cele 2 jugere ce se cer în lege, pentru-ca după aceea să poată fi ajutamați și cei mai săraci.

Împrumut se dă și celor, ce au replantat în toată regula viță americană, dar' aceasta n'a ajuns încă să dea roade.

De mare însemnate e și aceea împregiurare, că împrumutul se dă și în cazul când împrumutătorul nu are altă avere nemifoătoare afară de vie, sau că averea îi e intabulată și pentru alte datorii, numai omul să fie vrednic de încredere, adecă să se poată nădăjdui, că el va duce la bun sfârșit plantarea din nou a viei.

Plătirea ratelor se face la 1 Nov. sau cel mult la 1 Dec. a fiecărui an.

Împrumutătorul căpătă și un plan, în care se arată modul de lucrare la cultivarea viței, și de aceea trebuie să se țină strins, pentru-că plantarea numai cu chipul acesta se va pute face în toată regula.

Cererea și documentele de lipsă se fac fără timbru; intabularea asemenea.

Cererea se adresează băncii agrare în Budapesta (*Magyar Agrár és Járadekbank r-t-hoz Budapest*), mai de parte agenților de vierit comitatensi sau locali ai băncii, sau inspectorilor m. reg. de vierit, la cari aparține comune, din care e omul, ce voiește să facă împrumutul.

Se plătește oare a face un astfel de împrumut?

Să vedem! Vom face deci o mică socoteală, despre cât ar costa s. p. $\frac{1}{2}$ juger de vie plantată din nou cu viță americană altoită.

Rigolarea pământului costă cam 100 fl.
Cam 2000 vițe altoite. 200 »
Sădirea. 15 »
Pari. 50 »
Lucrarea în anii cei 3 dintâiu cam 85 »
Înlocuirea vițelor, ce nu se prind etc. 50 »
Suma 500 »

În cei dintâiu 3 ani vița americană nu rodește; dar' aduce roade în cel puțin 7—10 ani, când trebuie plantată din nou. Atunci însă nu va mai fi așa greu, ca azi, pentru-că oamenii se vor deda cu altoitul și cultivarea peste tot a viței; ear' peste greutățile începutului trecând și vâzând că treaba merge cu replantarea viilor, nu vor mai sta în chibzuri, ci vor purta de grije, ca această replantare să se întempe de cu bună vreme.

Oamenii pășiți fac următoarea socoteală:

Moise: Dela mila ta atiră viața celor șapte copii ai mei.

Lenuța și Eva: Sărmanii copii.

Lenuța: Calcă-ți pe inimă Traiane și...

Eva: Dă-i chilia vecine, și D-zeu îți va da răsplata cuvenită pentru fapta ta creștinească.

Moise: O! fie-ți milă de noi!

Traian (cu îndoială): Ei, ei, bine, fie dar' până la primăvară, mai departe nici o zi...

Moise (sculându-se din genunchi): D-zeu cel viu se-ți răsplătească bună-tatea inimii (se închină adânc și ese afară).

Eva: 'Ti-ai făcut pomană cu el săracul.

Traian: Am făcut-o de dragul vostru, dar'... dar' de astfel de pomene întotdeauna 'mi-e frică.

Eva: Bun e D-zeu, vecine... dar'

acum-mă duc și eu, noapte bună, (ese).
Lenuța (eșind după ea): Noapte bună...

Scena VI.

Traian și Coriolan.

Traian (singur): Într'adever și mie-mi era frică uitându-mă la el; bucuros i-aș fi dat merinde pe trei zile numai să-l fi vâzut dus din casa mea. Dar' ce se-i faci, inima pururea bună și miloasă a nevestei mele m'a muiat.

...Și mă tem, că n'are să fie bine. Dar' (cu hotărîre) dacă Dumnezeu va voi și noi oamenii ne vom ști înțelege frățeste, nu va prinde el rădăcină, nici cei de acum nu vor mai ave multe zile de trăit în comuna noastră. Trebuie să ne scăpăm de aceste lipitori nemiloase ale omenimii punând umăr la umăr și dând unui altuia mână de ajutor ca frate la frate (se uită pe fereastră afară apoi continuă): Toomai bine, dl invetător a pornit încoaci, e timpul să mergem la adunare (se așează la masă, răzământu-și capul de mână).

Coriolan (întrând): Bună ziua Traiane.

Traian (sculându-se dela masă): Bine să dea D-zeu dle invetător...

Coriolan: Da ce-i de ești așa de îngândurat?

Traian: Ei, de ce, vezi dle invetător, n'am avut ce lucra am ascultat de nevastă și am dat chilia mică (arată) unui grec nevoiaș, pe care în viața mea nu l-am vâzut, dar' care-i atât de necăjit...

Coriolan (intrerupându-l): Va fi vre-unul din caravana ce trecea odinioară pe drumul mare?...

Traian: Da, da, unul din aceia..

Coriolan: Atunci ai drept să fi îngrijorat Traiane. Eu în locul tău n'aș fi ascultat de muieri, căci ele necunoscând rēutatea oamenilor judecă numai după infățişarea lor.

Un loc mai potrivit nu putea găsi, căci e la drum de țeară, în mijlocul comunei și...

În anul al patrulea $\frac{1}{2}$, jugăr de vie americană aduce cam 18 hectolitre vin. Socotită hl. cu 20 fl. (feria cu 2 fl.) am ave 360 fl. Rода din 7 ani se ridică la suma de 7×360 fl., adică 2520 fl., prin urmare un venit de cinci ori mai mare ca cheltuielile.

Aşa dară cultivarea viței americane se plătește.

R. Simu.

O statistică economică.

În numerii 31 și 32 ai »Foi Poporului« s'a mai publicat sub titlul »Trebuința unei statistice economice« o astfel de scrisoare, din care cetitorul băgător de seamă s'a putut orienta încâtva, că ce însemnează cuvântul acesta »statistică«.

Pe lângă toate acestea, credem a nu fi de prisos, dacă revenim din nou asupra acestui subiect și publicăm unele date statistice, cari în publicarea de mai sus nu obvin; unele date mai generale așa zicând despre starea noastră economică.

Înainte de a o face aceasta, aflăm de lipsă să lămurim puțin cuvântul »statistică«.

Statistica este o însemnare, care o face mai cu seamă statul despre schimbările, ce se întâmplă zilnic în acela, după-cum s'a făcut și în iarna trecută, când s'a numărat poporul din țeara întreagă. Astfel statul prin matriculanții sei însemnează, că câte nașteri, cununii și morți se întâmplă pe zi, pe lună și pe an. Câți călătoresc la America peste an. Câți dirigători sunt în țeară. Câte lefuri trag aceia. Cât se cheltuiește cu cătanele. Cât pământ arător e în țeară. Câte fâneațe. Câte bucate se produc pe an. Câte se vând în străinătate. Câte se consumă aci. Câtă dare se plătește Câtă datorie are țeara ș. a. m. m.

O astfel de statistică a publicat acum de curând ministrul de agricultură despre starea economică din țeară, pe care voim să o facem cunoscută și noi cetitorilor noștri.

La anul 1867 a fost în întreaga Ungarie 15 milioane 704 mii de jugăre catastrale pământ supus culturii sau loc arător, iar la anul 1895 au fost 23 mil. 276 mii sau 13 mil. 316 mii hectare. Sporirea pământului arător prin urmare s'a

Traian (întrerupându-l): Dar noi până la primăvară și așa nu vom pute începe și până atunci și el își va căuta de cap...

Coriolan: Da își va căuta astfel de cap, că se va încuiba aci și nu vei mai fi în stare să-l dai afară. Aș vrea să fiu proroc mincinos, dar' ai să vezi că așa o să-ți meargă. O știu din experiența mea proprie... Și apoi... (apropiindu-se de Traian încet) e pericolos grecul, dar' și mai periculoasă e grecoaică (tare) Dar' să lăsăm toate acestea la o parte și să mergem la părintele, să punem lucrul la cale.

Traian (luându-și pălăria): să mergem dle învățator, și să mergem...

(Va urma).

mai îndoit, adică a crescut cu aproape 50 %.

Sporirea aceasta nu s'a făcut tot în contul fâneațelor naturale și al grădinilor, ci mai cu seamă în contul pământurilor sterpe, mocirloase și a lăzuirilor de păduri și stufiguri. Astfel pe când la anul 1867 erau 7 mil. 713 mii jugăre cat. pământ sterp și neroditor, la anul 1900 nu mai erau decât 2 mil. 676 mii.

Dar' prin continua lucrare, pământul acum nu și-a pierdut de loc nici puterea roditoare, după-cum le place unora a susține. Aceasta o arată următoarele date statistice: Pe când la anul 1880—73 recolta de mijloc a grâului a fost de 8 hl. și 45 litri la hectar, pe atunci aceea la anul 1895—1900 s'a urcat la 14 hl. și 84 l. Recolta săcării încă s'a urcat dela 9-21 la 15-04 hl., a ovėsului dela 12.74 hl. la 23-90 hl., a cucuruzului dela 10.80 hl. la 10-02 hl., a orzului dela 12-05 hl., la 19-35 hl. Astfel deci recoltele bucatelor s'au sporit dela 50—100%. (Va urma).

Piața cerealelor.

Toți cei-ce au venit cu bucate la tirgurile de săptămână din orașe, au putut observa, că mai toți cei-ce se înbulziau la cumpărat erau agenți — ovrei mai cu seamă — dela magazinele de bucate. Prețurile, ce le îmbie, sunt bunăsoare, așa că mulți și din cei-ce n'au fost chiar așa de tare strimțoraș s'au grăbit să-și vândă părți mari din recolta lor. *Toți acestia fac o greșeală.* Pentru-ce, se va vedea din cele următoare.

Înainte de asta cu multe luni încă scriau foile plătite de negustorii cei mari de bucate — mai toți Jidani, — că recolta va fi în anul acesta pretutindenea așa de bogată, încât cerealele vor fi foarte ieftine. Știrea aceasta n'a fost adevărată, dar' ea a fost răspândită cu vicleana intențiune, ca să seducă pe plugarii lesne crezători făcându-i să-și vândă încă înainte de recoltă roada muncii lor pe prețuri de nimic. Nici chiar acum nu trebuie grăbit cu vinderea, căci e dovedit, că în anul acesta nu s'au produs în întreaga Europa atâta grâu, de cât are lipsă populațiunea ei.

Tot așa stă lucrul cu *ovėsul*, care în Franța a ajuns mai tot așa de scump ca și grâul (ovėsul 20—21 franci pe 100 chile, grâul 21—22.75 lei aceeași cantitate.)

În ce privește *cucuruzul*, două sunt țările, cari produc mai mult pentru esport: Statele-unite și România. În Statele-unite recolta e foarte slabă, ceea-ce se vede și de acolo, că prețul cucuruzului s'a îndoit la bursa din New-York față de cum era cel obicinuit. Și în Franța cucuruzul se plătește mai ca și grâul.

Dacă s'au grăbit până acum mulți cu vânzarea bucatelor, fie siliți de necazuri, fie din neprevădere, să fie cel puțin de aici înainte mai cu grije. Între astfel de împrejurări mai bine iasă plugarul la cale, dacă se împrumută chiar — numai nu la cămătari! — și-și păstrează bucatele pentru a le vinde mai târziu, când câștigul din prețul lor va fi mai mare decât cametele, ce va ave să plătească la vamă.

Negoțul de vin.

O foaie ungurească, scrisă însă nemțește în spirit jidovesc și numită »Allgemeine ung. Weinzeitung«, are un articol, în care un Evreu își bate joc în modul cel mai nerușinat de producției noastre de vin. Între altele zice, că cel-ce pleacă să cumpere vinuri din Ardeal, să-și umple bine buzunarele cu bani, să iee buji cu el, ca nu cumva să fie silit să lase vinul cât de puțin timp la fostul proprietar, să-și cumpere un revolver, să-și iee și un avocat etc. Câtă scârbă am simțit, dar' am cetit articolul, scris tot în felul arătat, până la urmă.

Nu putem susține, că nu se vor afla și între vnzători oameni, cari să creadă, că înșelând pe cumpărător fac cine știe ce câștig, fără să gândească că cumpărătorul acela mai mult nu-î intră în pivniță și că prin aceasta strică și bunului nume al satului. Din experiență proprie și a altora însă știm, că agenți fără nici o avere și garanță vin și dau arvună 1—2 coroane, sigilează vasele, obligându-se a lua vinul în primire peste 2—3 săptămâni, apoi ne mai venind după vin așteaptă până-ce producătorul silit de împrejurări desigilează vasul și vinde vinul altuia cu preț mai mic. Într'un târziu se presentă și agentul și face bietului om proces pentru violarea sigilului, diferență, daune etc. Și tot agenții acestia mai au obrazul să scrie, că vierii din Ardeal sunt toți înșelători.

Păzească-și fiecare producător de vinuri omenia, vândă vinul, cum 'i-a eșit din teasc, dar' numai pe bani gata, și fie sigur, că cumpărătorii va afla totdeauna destui, cu toate bârfiturile agenților jidani.

SFATURI.

Noroiul (tina) din bălți și din gropi e un gunoiu foarte bun, mai ales fiind scos din bălți în cari putrezesc ierburi. Ca să avem însă bun folos după el, trebuie să-l facem grămezi înainte de ivirea iernii, ca să-l răsbată aerul și indeosebi gerul. S'a observat adică, că noroiul acesta influențează câte-odată în mod nefavorabil asupra recoltei. Causa e, că el conține de multe-ori formațiuni de humă acră, une-ori și oxidul de fer, cari nu sunt priincioase plantelor. Noroiul din grămezile acestea îl putem folosi după un an sau doi.

Iepe fătătoare. Se întâmplă une-ori, că în ugerul iepelor, cari se apropie de fătat, se adună lapte. Acesta nu e semn rău, ca să le ferim însă de aprinderea de uger, e bine să li-l mulgem odată sau de două-ori pe zi.

Clocitul găștelor. Dacă vrem, ca bobocii să iese de-odată din ouă, nu e bine să le punem de-odată sub găscă. Ea ouă cam 21 de zile. Când e frig, se răcesc ouăle curând, de aceea trebuie ținută în odaie caldă. Ouăle cele din tâiu se răcesc mai tare ca cele de mai târziu, de aceea le și trebuie mai mult

timp până să se încălzească pentru clocit. Cum e vorba de puține ouă, le putem numerota. Cele dintăiu două ouă le punem sub găscă dimineața, pe al treilea după amiază, pe al patrulea ceva mai târziu și pe celelalte sara târziu. Oul ouat în ziua aceea îl punem numai în ziua următoare. Dacă punem mai multe găște la clocit, dăm toate ouăle cele dintăiu dela toate găștele la una, celelalte pe celelalte ouă etc.

Pentru nimicirea șvabilor e bun un amestec făcut din 2 părți borax zdrobit bine, 1 parte făină și 1 parte zahăr, pe care-l risipim, pe unde umblă jiviniile acestea.

Date statistice relative la starea școalelor populare și la preparandii pe anul școlar 1898/99. Din raportul ministrului r. u. de culte și instrucțiune publică asupra învățământului popular scoatem următoarele date: în anul școlar 1898/99 numărul copiilor obligați de a frecventa școala poporală a fost: 2,913.674; în 1897/98 acest număr era: 2,925.305; deci numărul obligațiilor (la școala cotidiană și la cea de repetițiune luate laolaltă) a scăzut cu: 11,631. — Dar din numărul de 2,913.974 în 1898/99 numai 1,708.134 de copii au frecventat de fapt școalele populare; în anul școlar 1897/98 cifra frecvențaiunei faptice a fost: 1,699.204, așa dar' cu 8930 mai puțin. Dintre copiii obligați la școala cotidiană au frecventat de fapt școala: 85.97%; pe când 14.03% n'au umblat la nici o școală; în anul școlar 1897/98 85.49% au umblat și 14.51% n'au umblat la școală; deci în 1898/99 frecvențaiunea faptică a crescut cu 0.48%. Având în vedere numărul copiilor, cari ar fi fost obligați să umble la școală și al acelor, cari de fapt au umblat la școală, aflăm, că mai nefavorabilă este aceasta proporție în comitatul Maramureș, unde numărul celor ce au frecventat de fapt școala poporală nu se urcă nici la 50%, oi abia face: 43.43%. Mai înaltă este proporția frecvențaiunei, și anume peste 90% în 16 districte inspectorale, dintre cari maximul îl arată districtele. Șopron cu: 96.57% și Vaș cu: 97.58%. — După naționalitate cifra proporțională generală a frecvențaiunei școlare este: la Germani: 92.18%, la Slovaci: 86.02%, la Sârbi: 76.80%, la Români: 61.06% și la Ruțeni: 60.02%. Percentul mediu al frecvențaiunei pentru întreagă țeara face: 80.86%. — Învățători populari sânt de toți: 26,180. Numărul celor cu examen de ovalificațiune (cu diplomă) în 1899 a crescut cu 372 și de toți sânt: 25,540; ear' numărul celor fără diplomă a scăzut dela: 2,549 la 2,417, deci cu 132. În 1898/99 au esistat 12,904 școale populare elementare nedivizate și 4,654 școale divizate. Dintre acestea: 11,021 (66.18%) au avut clasele V. VI., pe când celelalte 983 (33.82%) nu. — Preparandii sânt de toate 70, dintre cari 51 confessionale. 67 institute preparandiale posed școalele de aplicațiune, 3 însă nu.

Numărul tuturor elevilor dela toate școalele de aplicațiune este: 7978, pe când în anul școlar 1897/98 era numai: 7,261. În 1898/99 s'au liberat (în toate prepa-

randile luate la olaltă) 1585 de diplome de ovalificațiune, și anume 946 diplome de învățători și 639 de diplome de învățătoare pentru școalele populare elementare.

Știri economice.

Profitul curat al băncilor noastre. Din profitul curat al anului 1900 de cor. 1,360.954.61 sau împărțit:

pentru dividendă și supra-	
dividendă	cor 813,401.13
fondurilor de rezervă	> 261,690.14
pentru scopuri filantropice-	
culturale	> 61,477.18
tant. la conducători și func-	
ționari	> 162,125.—
fondurilor de pensiune	> 36,682.93
pentru diverse	> 25,578.23
	total cor. 1, 360.954.61

s'au dat așadar:

pentru dividendă și supradiv-	
videndă	59.77%
fondurilor de rezervă	19.32%
pentru scopuri filantropice-	
culturale	4.61 1/2%
tant. la conducători și func-	
ționari	11.91%
fondurilor de pensiune	2.69%
pentru diverse	1.88 1/2%

Importul și esportul nostru în August a. c. Importul în Ungaria a fost de 2 mil. 895.835 m. m. 187.081 bucăți, esportul de 5 mil. 706.620 m. m. și 1 mil. 173.695 bucăți.

Producțiunea de cereale a Franței e socotită anul acesta cu 107 mil. 203.036 hl.

Venitul căilor ferate austro-ungare au fost în luna Iulie a. c. de 74 mil. 761.546 cor., din cari se vin 20 mil. 753.472 cor. pe Ungaria.

Livezile de pruni din România Străinii încep a se interesa de producția prunelor în România. O revistă a societății agricultorilor germani publică câteva date interesante asupra producției prunilor în ultimii cinci ani.

Producția totală, evaluată în 1896 la 5,427.700 lei, s'a ridicat în 1900 la lei 13,064.400.

Întinderea livezilor de pruni s'a ridicat dela 52.020 hectare în 1896 la 74.671 în 1900.

Cultura cea mai întinsă se face în districtele Prahova (pe o întindere de 11.857 hectare) și Argeș (pe o întindere de 11.410 hectare 1 ha=1 1/2 jugăre).

Tigul de țeară din Iara-de-jos (comit. Turda-Arieș) s'a amănat pentru anul acesta cu învoirea ministrului de comerț pe zilele de 17, 18 și 19 Octombrie a. c.

FELURIMI.

Doliul la albine. Eată o interesantă descriere de E. Henriot asupra morții unei regine (măcă):

În August 1900 prinsesem un roi de albine foarte frumos. Mi-a fost însă destul de greu, căci insectele se grămădiseră în mijlocul unui păr.

Neputând apropia de acel loc cutia, care îmi servește la această operație, înodaiu dedesubtul roiului un servet. Am dat repede cu o perie de căteva-ori, l-am strins într'un servet și pe urmă le-am dat drumul într'un stup. Ca de obicei, cele rămase în urmă se îndreptaseră și ele spre stup. O mică parte de albine însă, cari păreau triste și încurcate, nu voră să părăsească arborele, nici cu peria nici cu fumul. Eram convins că la urma urmelor se vor întoarce și ele la stup.

A doua zi dimineața albinele eșiră la cules, prin urmăre stupul avea o regină. Credeam că voi găsi pērul gol de albine; mare îmi fu însă mirarea, când descoperii pe pământ aproape de arbore, pe încăpăținatele de ieri! Erau vre-o sută douăzeci. Neputând să-mi esplic această purtare, luaiu peria, depărtaiu ușurel albinele și descoperii trupul unei tinere regine, fără vieată, ucisă pe cât se pare de cealaltă. Se strinseră pe acest trup neînsuflețit, cu nădejdea poate de a-i da vieată.

Pentru a le arăta cât de mult le compăttimeam, luaiu moarta împreună cu tovarășile ei și le dusei în stup.

Mă așteptam la alte scene de tinguire. Nimic. Ceva mai târziu, trei lucrătoare duseră afară trupul nenorocitei regine. Natura își recăștigă drepturile și noiele sosite se puseră pe lucru.

Nu e curios de a vedea că albinele pot, timp de 24 ore, să jelească pe regină? E atingător și în același timp instructiv. Nu-mi vine a crede, că avem aci numai un instinct; cred mai de grabă că e o probă că albinele au pentru regină o adevărată iubire. Mai probează încă, pe deplin, că roiul care sboară poate avē mai multe măce; dar' cred că e o excepție.

Pământ din patrie. Nu e popor care să-și iubească patria ca Chinezul. Ori-unde îl va arunca soartea pe Chinez, ține cu sfințenie ca zilele din urmăle vieții să le petreacă acasă în patrie. Dacă cu toate aceste se întemplă să moară — neprevăzut — în altă țeară familia îl transpoartă acasă, cu jertfe cât de mari, ca somnul etern să l'doarmă în pământul patriei din secularul cimiter familiar. Iubirea aceasta de patrie și al ei pământ ne-o dovedește — precum scriu foile din Berlin — faptul că membri din suita prințului Ciun au adus cu ei sicrie pline cu pământ din China pentru cașul când unul din ei ar răposa pe drum în Europa.

RIS.

Com. de G. Muntean din Vrani.

Un Domn, care fusese în slujbă în oare care stat, se întâlni cu un cunoscut al său și îl întrebă: Măi Ioane dar' mai sânt proști și acum pela voi. Ioan zise: Decând ai plecat dumniata dela noi, s'au mai rărit.

Indreptare. La ultima știre economică din numărul trecut a rămas o greșală, trebuind să se cetească »lucrătorii« în loc de »locuitorii«.

CRONICĂ.

Români la esamenele de oficeri.

Cu finea anului militar au făcut examen de oficeri: la reg. de inf. nr. 2: *G. Borcoman, I. Jantea, V. Magdu, N. Popea și T. Rusu*; la reg. de inf. nr. 31: *Belcuța, Chișiu, Hersenyi, Indrieșiu, Cioran, Podariu, Popa și Rebegea*; la batalionul de vânători nr. 28: *Constantinescu și Pălăgian*; la reg. de inf. nr. 50: *Sasu*; la reg. de inf. nr. 64: *Stoica, Oprea și Damian*; la reg. de artilerie nr. 12: *Vidrighin, Luția, Dordea, Mironoviciu, Mohan și Nistor*.

În Arad încă au reușit toți *Românii*, anume: *N. Oncu, E. Simonce, R. Barbu, V. Cruceanu, I. Marcu, A. Boțoc și C. Lazăr*.

Locuitori de medici asistenți au fost numiți: *Tit. Perția* la al 22, și *Ioan Mariu Sturza* la al 50 reg. de inf.

Noi „doctori români“. Sâmbătă a fost promovat în Cluj domnul *Nicolae Petra* la gradul de „doctor“ în științele juridice.

Luni s'a promovat la Universitatea din Viena de Doctor în medicina universală d-nul *Valeriu Iovanescu*.

Advocat român. Dl Dr. *Petre Anca* a fost primit în lista camerei advocației din Timișoara. Cancelaria și-a deschis-o în Alibunar.

Istoria lui Cuza. Dl *A. D. Xenopol*, învățatul profesor universitar român, care a scris cea mai mare istorie a Românilor (preț la 12 tomuri 12 cor.), va pune în curând sub tipar istoria lui Cuza în două volume de câte 500 pag.

Moartă de foame din sgârcenie. În Paris a murit nu de mult o femeie de foame. În strada „Avenue Clichy“ trăia de mai mulți ani femeia *Gabriela Biel*, în etate de 78 ani. Deodată bătută la ochi vecinilor, că bătrâna nu se arată de vre-o trei zile. Se suiră în etagiul, unde locuia bătrâna și o găsiră cu fața în jos, la pământ. Era moartă. Doctorul a constatat, că a murit de foame. Intervenind autoritățile s'a găsit în locuință într'un sac 24.000 franci, din cari 16.000 în aur, mai de parte într'un saltar un document, prin care se arată dreptul de proprietate asupra unei case din apropierea gării de ost, care aducea 10.000 franci chirie pe an. Bătrâna avea așadar un venit anual de 12.000 franci și cu toate acestea a murit de foame. Moștenirea trece asupra surorii sale, care trăiește în mare miserie și și asupra a două nepoate.

Dela curtea rusească. Vieța conjugală a *Tarului și Tarevnei* e una dintre cele mai intime. Ei se adoară reciproc. Împărăteasa nu l-ar lăsa pe *Tarul* pentru nimic în lume să iese singur la preumblare, așa de mult se teme să nu i se întâmple vre-o nenorocire. Copiii lor le sînt cel mai scump odor și cea mai mare fericire a lor e să fie cu toții laolaltă. În afacerile de stat nu se amestecă împărăteasa nici când, se ocupă însă foarte mult cu opere de binefacere și cu fotografia. *Tarul* e un om foarte blând, fără de-a fi însă slab, ceea ce trebuie să o vadă de multe ori ministrii. Nu e coroană mai plină de spini, ca cea rusească, dar *Tarul* poate fi pe deplin mângaiat, dacă fericirea, câtă îi este dată pe pământ, și-o poate afla în sinul familiei.

Miseria în Londra. După un raport al guvernului englez, în Londra au murit de foame în anul acesta 53 persoane în etate deosebită, începând dela o fetiță de 3 săptămâni până la un moșneag de 83 ani. Și când te gândești, că tot în Londra sînt îngrămădite averi pămîntului!

Îndoită sinucidere în Iași. O îndoită sinucidere s'a întâmplat Sâmbătă pe la miezul nopții, în Iași (România), la casa dlui *Leonardescu*, profesor.

O servitoare, *Maria Tetrinan*, de fel din Transilvania, și un bucătar, *Ioan Chelban*, s'au sinucis trăgându-și câte un glonț de revolver. Ambii acești nenorociți au fost găsiți morți și îmbrățișați.

Maria, mamă a doi copii, era o femeie foarte frumoasă. Ea avea un bărbat bețiv, pe care nu-l putea suferi, și se amorizase de bucătarul *Ioan*. Trebuind să plece acasă, femeia a preferit mai bine să se omoare cu amantul, decât să se ducă la bărbat.

A 9 ședință literară a ținut-o Reuniunea sodalilor români din Sibiu. Joi la 26 Septembrie n. c. Ca în totdeauna ședința a fost cercetată de meseriași măiestri, sodali, doamne și domnișoare. După cetirea prin dl *Ioan Apolzan*, a protocolului ședințelor administrative din cursul lunii Septembrie, presidentul reuniunii dl *Vir. Tordășianu* de data aceasta face mențiune despre cazul trist al trecerii la cele vecinice a membrului corului *Paraschiva Popa* și aduce laude colegilor răposatei, cari au contribuit în loc de cunună peritoare, cu sume de bani la fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români. Pune în vedere îmbogățirea bibliotecii cu prețioasele 7 tomuri complete din revista „*Gartenlaube*“, dăruite prin stimabila doamnă *Ana Dr. Moga*. În fine s'a luat hotărîrea de a se institui și în anul de față un comitet de dame, cari să colecteze daruri de Crăciun pentru săracii noștri. Trecându-se după toate acestea la executarea programului ședinței, clericul din seminarul „*Andreian*“, dl *Augustin Bena* ne delectează cu o admirabilă romanță cântată la pian. Tot d-sa apoi acompaniază pe dl *Nicolae Isan*, măiestru pilar, care ne-a delectat cu cântarea „*O iubesc cu înfocare și romanța Mito dragă*“. Dl *Iacob Cărătuș*, sodal mășar, a declamat poezia „*Inelul sătenei*“ de *Lăpădat*. D-șoara *Elena Baciu*, zeloasa coristă și diletantă în ale teatrului, ne-a ținut în continuare voie bună prin predarea monologului „*Prima rochie lungă*“ de *Iosif Vulcan*. Dl *Samuil Petrașcu*, sodal mășar a declamat poezia „*Din goana vieții*“ de *G. Bodnariu*, ear' după d-sa a urmat dl *George Muciu* culeg. tipogr. cu declamarea de tot corectă a poeziei „*Grui sânger*“ de *Vasile Alexandri*. Dl *Muțiu* a fost des și viu aplaudat. Încheierea ședinței o a făcut dl *Aug. Bena*, executând la pian mai multe arii de tot frumoase, ședința instructivă s'a încheiat la orele 10½.

O coristă.

Din prorociile lui *Falb* pentru Octombrie n. Din 1—6: Timpul devine ploios, ici-ocola furtuni. Temperatura e potrivită anotimpului. 7—14: Timp mai mult uscat, din când în când și ninsoare. Temperatura scade tare la început, apoi eară se ridică. Ploile devin mai mari și mai estinse. 15—22: Timp sbucit. Se încălzește. În zilele din urmă și ploi. 23—31: Timp uscat, înspre sfârșit și puține ploi. Temperatura scade.

Iarna în Rusia. În provinciile de nord ale Rusiei s'a arătat deja iarna cu ninsori și vijelii mari.

O jertfă a halucinații. *Mihai Ta-luța*, care era servitor comunal în *Borgo-Murșeni*, i-a povestit soțului său, că toată noaptea l-a chemat cineva. În-zadar i-a spus, că a visat numai, bătrânul nu voia să creadă și plecă pe hotar, ca să caute pe cel-ce l-a chemat. Nevenind până seara acasă, au plecat oameni să-l caute și l-au și aflat, dar spânzurat de un copac.

Ucigașul Czolgosz. După-cum am spus, ucigașul lui *Mac Kinley* a fost condamnat la moarte prin electricitate (fulger). Când a fost adus dela tribunal la temniță, l-au așteptat la poartă acesteia o mulțime de oameni, cari s'au aruncat asupra lui, ca să-l omoare. S'a făcut o încăerare, în care *Czolgosz* ar fi fost sfâșiat, dacă nu l-ar fi scăpat polițiștii, cari îl însoțiau. În temniță are *Czolgosz* o celulă așezată în coridorul (gangul) ucigașilor. Aici sînt 5 celule, fiecare cu câte un ucigaș, care și așteaptă moartea prin electricitate. Când l-au virit acolo, striga și gemea. El e deprimat de tot, ba are chiar și muștrări de conștiință, spunând, că-i pare rău, că a ucis pe presidentul, mai cu seamă fiindu-i milă de văduva lui. Când a ajuns în celulă, a căzut la pământ, svircolindu-se. Medicul a crezut la început, că s'a înveninat, a văzut însă, că frica îi intrase în oase. Ce și-e și conștiința!

Fapta grozavă a unei nebune. În comuna *Răoș* trăiește o văduvă nebună, despre care însă credeau, că nu face nimănu nici un rău. Ea își petrece timpul mai cu seamă în podul unei case pustii. Zilele trecute s'au aflat din întâmplare în podul acesta cadavrele, jumătate putrezite, dela două fetițe, cari erau acoperite cu flori și cununii. Într'unul din cadavre s'a recunoscut o fetiță de 3 ani și în celalalt una de 4 ani, amândouă din satul acela. Ele dispăruseră de vr'o zece zile și biștii părinți nu le putuseră afla nicăiri. Luând pe nebuna la întrebări, a spus, că le-a sugrumat, fiindcă în cer sînt prea puțini îngeri. Nefericita a fost trimisă la casa nebunilor.

Germanii și împăratul lor. Toate popoarele cu inimă creștinească sînt pe partea *Burilor* și uresc pe *Englezi*, cari cu mijloacele cunoscute vor să răpească unui popor mai mic libertatea lui. *Germanii*, cari sînt înrudiți cu *Burii*, ca noi cu *Italianii* d. e., sînt foarte supărați, că împăratul lor ține cu *Englezii*. Până unde merg cu dragostea lor pentru *Burii* se vede și din întâmplarea următoare: O foaie poporală a scris un articol, în care critică pe împăratul pentru dragostea lui către *Englezi*. Redactorul a fost tras înaintea judecării, ca să fie pedepsit, dar' curtea cu jurați l-au declarat nevinovat. Insuși procurorul a zis, că poporul are drept să fie supărat pe un domnitor, care nu se bucură cu bucuria și nu se întristează cu întristarea poporului.

Spargere. În noaptea din 25 spre 26 Sept. n. au intrat niște făcători de rele în casa plugarului *Vasilie Jurca* din *Paraț*, furându-i tot din ea: perini, haine etc. Se presupune, că niște țigani cortorari au făcut isprava.

Alegere de vice notar. În 29 L. c. s'a făcut alegerea de vicesotăru comunal în *Poiana Sibiului*. A fost ales dl *George Bărbat* absolvent al cursului administrativ din *M. Oșorheiu*.

Hymen. Membrul corului *Reuniunii sodalilor români din Sibiu* d-șoara *Eugenia Călborean* și-a sârbat *Duminică*, în 30 Septembrie et. n. cununia religioasă cu domnul *Daniel Zickeli*, culegător-tipograf.

Logodnă. Dl Iacob Stelea, ales paroh în Săliște, s'a logodit cu domnișoara Eugenia Sfetea din Brașov. În loc de anunțuri de logodnă mirele a dăruit 10 cor. la fondul copiilor săraci din Săliște.

De-ale alegerilor. Și-n săptămână trecută s'au continuat scandalurile pentru alegeri. În părțile Beiușului a candidat, contra hotărârii aduse de fruntașii noștri, și un domn Fassie, care se zice a fi Român (?). Mergând la Roșia nu l-au lăsat să vorbească, aruncând chiar cu petri în el. Cereând preotul român (?) de acolo să mulcomească poporul, a fost bătut bine. Tot așa a pățit și preotul din Henchereș și cel din Văleni. Pe pretorul Markovics l-au alungat cu bolovani. Săracii Români orbiți! Au ajuns să se bată, neascultând de hotărârile naționale, pentru străini, cari numai rău ne-au făcut și ne vor face.

În cercul Szini (comitatul Abauy-Torna) au puscat asupra candidatului, fără să-l nimerească. În Huta a uois un alegător liberal pe unul din partidul poporal. În Szent-Lőrincz s'au bătut cu bête și cuțite. Mulți sunt răniți de moarte. În Galga-Györök a omorât un țeran pe un tovarăș al lui cu ciocanul. Numărul fărădelegilor săvârșite din privilegiul alegerilor s'ar putea lungi în infinit.

Nazarineni în Brad. Din Zărând ni se scrie; Secta Nazarinilor (pocăiților) a ajuns până în centrul Zărândului. Chiar în Brad, niște rătăciți în număr de 5, doi bărbați nemernici, 2 femei și un copil de vreo 14 ani în zilele acestea au fost duși, desbrăcați de un cismaș pocăit din Arad la Criș, chiar la locul, unde e mai frecventat și bine văzut, — băgați în apă, puși în rînd și apoi pe rînd scufundați repentin în apă cu fața în sus. — Acesta e botezul.

Lume multă se uita și rîdea cu compătimire de desuchiații, trecuți la nazaricuși!

Grijiți de copii! Fetita de 2 ani a păzitorului de tren din Sân-Miclăuș-mare s'a jucat cu demnușe. Acestea s'au aprins și din ele s'au aprins și hainele de pe copilă. Până să sară părintii în ajutor, copilă s'a ars așa de tare, încât în scurt timp a murit. Contra părinților s'a pornit cercetare. — În Mehalfalu și-a lăsat o mamă doi copii de țigă, gemeni, sub îngrijirea unui băiețel de 8 ani. Resturnându-se la gânu cu copiii și nefiind cel mai mare lângă ei, acestia s'au înăbușit.

O carte bună. Pentru cartea >Drepturile și datorile învățătorilor români< întocmită pe baza legilor, regulamentelor, instrucțiilor, ordinațiilor, hotărârilor și deciziunilor de însemnătate principiară de Dr. Mihai Sabo, inspector reg. de școale în comitatul Torontal, și tradusă românește de Eugen Zselo, prof., se publică invitare de abonament. Cartea costă 4 cor. 20 bani și se poate comanda dela autor, Becicherecul mare.

Urmările căsătoriei sălbatice. Avram Florescu din Dubeghi trăia în căsătorie nelegiuită cu o fată din sat. Dându-se beției, mama fetei i-a căutat alt — fecior și l-a și aflat în persoana lui Pavel Vancea. Duminecă noaptea, când s'a rentors acasă, a aflat acolo numai pe bêtănă. Întrebând-o de fata ei, i-a spus, că s'a întovărășit cu Vancea, totodată l-a provocat să plece, căci nu mai are ce căuta în casa ei. Lucrurile acestea atîta l-au înturiat pe Florescu, încât luând o bardă i-a zdrobit bêtănei capul, apoi a plecat la Vancea, ea să-l omoare și pe el. Numai cu greu a putut acesta scăpa de moartea și-

gură, ajutat fiind de vecini, cari l-au legat pe ucigaș și l-au dat pe mâna gendarmilor.

Subjuzi ucigași. În Surduc și-au petrecut feciorii în una din nopțile trecute, făcând mare gălăgie. Cei 2 subjuzi ai satului, cari își petreceau cu ei, i-au provocat cătră miezul nopții să meargă acasă. Feciorii n'au ascultat, din care cauză s'a iscat ceartă, care s'a sfîrșit cu aruncarea subjuzilor din cârcimă. În ziua următoare subjuzii au prins pe feciori, i-au legat și au început să-i bată în mod neomenos. Doi dintre ei au murit în urma bătăilor. Când a văzut isprava, au luat pe cei doi feciori morți și i-au spânzurat în grădină, ca să se creadă, că din cauza aceasta au murit. Lucrul s'a dovedit însă în curînd și cei doi hoheri au fost prinși. Numai cu greu au putut fi scăpați de furia poporului, care voia să-i omoare.

Intru mărirea lui Dumnezeu. În comuna Mesteacăn, din Munții-Apuseni, s'au înălțat în ziua de Sfântă-Mărie cea mică o prea frumoasă cruce de piatră, chiar pe locul, unde se povestește că au jurat Horia și Crișan în anul 1784. La sfîrșirea crucii a fost de față o mulțime de popor. La sfîrșitul serviciului a ținut preotul Ioan Irimie o predică frumoasă, în care a vorbit despre însemnătatea sfintei Ruge, despre însemnătatea locului și despre mărirea lui Dumnezeu prin fapte bune. Ruga, care a costat 18 floreni, s'a făcut la îndemnul evlaviosului țeran Lazăr Simedria și încă 18 tovarăși. Laudă lor!

Concurse bis-școl. Archidieceasa gr.-or. Sibiu. Par. din Totoiu (ppr. Alba-Iulia).

Diecesa gr.-or. Arad. Par. Cotiglet, Bogeiu, Satul-barbă, Sentelec, Spurcani, Fancica, Susturogiu, Veched, (ppresb. Orăzii-mari), Păncota (ppresb. Șiriei). — St. inv. din Agriș-Cumanesti—Bulfeiu și Bochia—Benești (ppr. F.-Gy.ös).

Părinte fără inimă. Hutják Balázs din K's-Dombó voia cu tot dinadinsul să-și mărite fata după Narkó A., flăcău din sat. Cu lacrimile în ochi îl ruga biata fată să n'o silească după acela, căci ea iubește pe altul. Tatăl n'a voit însă. În seara de logodnă, mireasa a fugit însă dela casa părinților la iubitul ei și cu acesta în alt sat. Peste câte-va zile s'au reîntors amîndoi la tatăl fetei, ca să-l roage să-i lase să trăiască laolaltă. Când au intrat în casă, bêtăranul a luat pușca cea cu două țevi și a împușcat dințaiu pe flăcău, apoi pe fată. Amîndoi au murit și acum dorm somnul de veci în unul și acelaș mormînt.

„Societatea de lectură Andreiu Șaguna“ a teologilor dela seminariul gr.-or. rom. din Sibiu, s'a constituit în ședința sa ținută în 2/15 Sept. a. c. sub presiunea Preaonoratului Domn director seminariului Dr. Eusebiu R. Roșca în modul următor: președinte Dr. George Proca, prof. sem.; vicepreședinte George Tulbure, cl. c. III.; archivar și not. al com. Dumitru Borcia, cl. c. III.; notar al soc. Nicolae Perian, cl. c. II.; cassar Ioan Fodorian, cl. c. II.; controlor Remus Roșca, cl. c. I.; bibliotecar Ioan Morariu, cl. c. II.; vicebibliotecar George Preșmerian, ped. c. I.; redactor al foii >Musa< Zaharie Mihălițian, cl. c. III. econom. Ioan Dima ped. c. III.

Membrii în comisiunea literară: Augustin Bodea și Ioan Romoșan, clerici c. III.; George Bărescu și Nicolae Șoneriu, clerici c. II.; Aurelian Oancea și George Tocit, clerici c. I.; Eugeniu Crăciun și Nicolae Vlad Stezar ped. c. III.; Ioan Pascu, ped. c. II.

Pentru învățători. Cunoscutul ABCD-ar: *Micul prietin al copiilor* adecă *Cartea pentru învățarea scrierii și citirii de Silvestru Moldovan* a apărut la tipografia archidieceșană din Sibiu, în a doua ediție, revăzută și augmentată.

Acest abcd-ar compus după cel mai practic metod, este unul dintre cele mai bune manuale de acest fel, asupra căruiă atragem atenția învățătorilor. Prețul broșat 44 bani legat 50 bani. Se poate procura dela librăria archid. în Sibiu.

O tragedie. Săptămâna trecută a fost înmormîntat în cimiterul din sub. Iosefin Paul Truța, fratele dlui adv. Petru Truța din Arad. A fost inginer în România. Suferind de cancer, a venit pentru cură la Sibiu. Fiind totul înzadar, s'a sinucis Mercuri. Soția lui nevrînd să-l supraviețuească, încă și-a tras un glonț în inimă. Așa a scăpat de chinurile trupesti, avînd mîngăierea că din acelaș moment va continua cu sufletul conviețuirea cu soțu-i credincios.

Tablouri dela petrecerea poporală a „Astrei“. Am spus la timpul seu, că din prilejul petrecerii poporale, aranjată de >Asociațiune<, s'au făcut câteva fotografieri. Șese tablouri bine succese sînt acum gata să împodobească casele Românilor. Fiecare tablou representă grupe de țărani în admirabilul lor costum național. Prețul unui tablou este 2 cor. 60 bani. A se adresa la fotografu W. Auerlich, Sibiu, strada Cisnădiei.

La fondul de 20 bani întemeiat de >Reuniunea sodalilor români din Sibiu< pentru acuirea unei case cu hală de vînzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au contribuit următorii: Ilie Cojocariu, măiestru rotar (Roșia-săsească) 20 bani, Nicolae Dușe, măiestru cojocar (Șura-mare) 40 bani; Maria Dușe n. Imbăruș (Sibiu) 20 bani, Iosif Chisăliță, m. cojocar (Frăua) 60 bani; Isaia Popovici, paroh (Silha) 1 cor.; Adam Groza, paroh (Coșteiu-mare) 1 cor.; George Hamzea, paroh, Mărioara Hamzea (Sepsi-Sângeorgiu), dela ambii 40 bani; Alexandru Moldovan, proprietar (Deva) 5 cor.; Patriciu Barbu, adv. (Reghin) 4 cor.; Nicolae Rădnean, Irina Rădnean n. Esman, Hortensia Rădnean, elevă în cl. III. civilă și George Rădnean, stud. în cl. I. gimn. (Budapesta), dela toți 1 cor.

Fecunditate prodigioasă. O naștere unică în felul seu s'a întemplat Duminecă seara în Scheiul Brașovului. După cum scrie >Gaz. Trans.< femeia Paraschiva Groza n. Părvu din Feldioara, care se măritase în comuna sa natală, Feldioara înainte cu un an, dar care netrîind cu bărbatul seu, decât foarte puțin, a venit eară în Brașov la slugit, a născut alaltăseara patru fetițe vii. Nașterea s'a întemplat la orele 8 seara. Cele patru fetițe, după ce au fost botezate prin parochul Vasile Sfetea, au murit cătră orele 11 noapte.

Nenorocire pe un lac. Un oficer din Holanda își făcea călătoria de nuntă în fericirea cea mai mare. Cum însă fericirea este un făt foarte caprițios și adeseori răsunător, nu l-a lăsat bietul om să-și bea cupa fericirii până în sfîrșit. Zilele aceste oficerul cu tinăra sa soție pe un vâpor au făcut o preumblare pe lacul Kilerney. Vaporul din nebagare de seamă s'a lovit într-un stîlp de pod și s'a resturnat. Doi mătroi și fericitul soț au fost înghițiți de valurile neîndurătoare.

Victimele miseriei. In metropola Ungariei s'a întâmplat alaltăieri o sguduitoare dramă familiară. — Intr'o miserabilă odăiță locuia lăcătarul Pfeiffer cu nevasta sa și cu numeroasa lui familie. De luni de zile nu a mai căpătat lucru și miseria s'e declara tot mai insuportabilă. In acest timp chiar și băiatul cel mai mare, care mai aducea niscai creștărași la casă, a fost destituit. — In fine ieri nu mai era de suportat, miseria și-a ajuns culmea. Fărîmătură de pâine nu mai era în casă și băieții plângeau de foame. Nevasta lui Pfeiffer începe a s'e văera. Imprejurarea aceasta l-a pătruns atât de mult pe Pfeiffer, încât într'un moment de stare inconstientă a sărit asupra nevastăi încercând s'e o sugruma și strigând: „mai bine s'e murim”. Văzînd că nu poate ajunge la rezultat, ascos un mic revolver și a puscat asupra femeii, apoi asupra sa, răbindu-se mortal. Femeia a fost dusă la un spital.

Reuniunea femeilor române din Abrud. Abrud-sat și jur" își va ține adunarea generală ordinară in 13 Oct. 1901 st. n., la 2 ore p. m., in localitatea școlii de fetițe române din Abrud. La această adunare sînt invitați cu toată onoarea toți membrii și binevoitorii reuniunii.

Obiectele: 1. Deschiderea adunării. — 2. Raportul comitetului. — 3. Revi-suirea rațiociniului. — 4. Stabilirea bu-dgetului pe anul 1901/2. — 5. Esmiterea unei comisii pentru încassarea taxelor dela membrii vechi și înscrierea membrilor noi. — 6. Alegerea comitetului. — 7. Propuneri. Abrud, 26 Sept. n. 1901. Anna Filip, presidentă; Alexandru Ciura, secretar.

Din România.

Inaugurarea unui monument.

Duminecă s'a inaugurat in Bucu-rești monumentul înălțat intru aminti-rea acelor viteji pompieri, cari in ziua de 13 Septembrie 1848 s'au luptat con-tra Turcilor, cari năvăliseră in Bucu-rești.

Documentele vremii ne spun, că o mână de viteji, 200 pompieri comandați de căpitanul Zăgănescu, voind s'e treacă dela casarma lor la casarma pedestrimii, fură atacați de soldații lui Omer-pașa. Atunci începî lupta, care trebuia se rē-mână nemuritoare. 200 de viteji ridi-cară frunțile in fața unei întregi divisii turcești și primiră una din acele lupte nedrepte și neegale, pe care întotdeauna istoria le-a imortalizat.

Mica dar' viteaza trupă, fu măce-larită, dar' onoarea oștirii române era salvată.

Și după ce lupta încetă, se petrecî la casarma regimentului de pedestrași una din acele scene, care in riguroasa lor simplitate trec din sfera eroismului in sfera sublimului. Dar' se lăsăm cu-vîntul istoricului:

Soldatul pus de pază la cassa re-gimentului român de pedestrași rămă-sese la post tot timpul luptei, neștiind ce se întimplă afară. Tot acolo rămase și după luptă. Turcii vizitând casarma, îl găsiră și-l somară s'e se predee. Sol-datul făcî semne că nu pricepe, și se aduse un interpret, care-i esplică, că trebuie s'e-și dee arma. La aceasta, sol-datul răspunse:

- Se vină sergentul.
- A murit.
- Se vină prapurciul.

— A murit.
— S'e vină căpitanul, sau ori-cine de-ai mei.
— Au murit toți.
— Atunci nu m'e dau.
Intr'același timp incuiau ușa pe dinlăuntru și începî se tragă pe ferea-stră gloanțe in Turci.
Când el sfirî cartușele, Turcii spar-seră ușa, intrară și-l omoriră.

MAI NOU.

Alegerile.

Până la încheierea „foii” au fost cunoscut rezultatul alegerilor in 293 cer-curii (cu totul sînt 415). Intre acestia sînt 197 liberali, 14 din partidul popo-ral, 52 kosuthiști, 5 ugroniști, 7 afară de partide (Sași), 3 Slovaci și un de-mocrat. Sînt de lipsă 13 balotagii. In Akosfalva s'a ales un țeran ca deputat. Apponyi a căzut in Szászberény.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRATIEI.

Ab. 5071. Despre hemeiu vom scrie un articol mai lung.

Ab. 315. Uciderea paserilor înșirate in ordinațiunea ministerială se pedepsește prin lege.

Dnii Pavel Hangea, Măgura. Este tra-dusă mai pe scurt de codrearul Părcălab și se căpăta mai de mult la Tipografia diecesană din Caransebeș.

Dnii Haida, ab. 642. Legea spune, că cel-ce omoară animalul altuia, trebuie s'e-l plă-tească, afară dacă nu-i făcea cumva stricăciuni prin curtea lui. De diamant întreabă la Carol F. Jikeli in Sibiu, Piața-mică.

Ab. 1512. Călimdarul pe 1902 va fi peste o săptămână gata. Numerii dela început lipsesc la foaie. Oălindar pe 1898 nu mai avem.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Atelier pentru oroloage nouă, reparaturi și optică etc.

Julius Erös, Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5.

Și cea mai neînsemnată comandă se esecută prompt și cu reîntoar-cerea postei și totdeauna cu garanție.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco.

Cel mai mare deposit de oroloage, juvaericeale, argintării și aurării din Transilvania, recomandă ieftin și bun toate produsele ei asor-nicăriiilor, juvaergiilor și opticilor.

- Cercei double veritabili de aur fl. 1.50.
- Deșteptător dela fl. 1.60 in sus.
- Oroloage de buzunar dela fl. 2.30 in sus.
- Oroloage de părete dela fl. 2.10 in sus.
- Cercei veritab. de argint dela fl. —.50 in sus.
- Cercei ver. de aur dela fl. 1.50 in sus.
- Inele veritabile de aur dela fl. 2.50 in sus.
- Lanțuri ver. de argint dela fl. l.— in sus.
- Inele veritabile de argint dela fl. —.50 in sus.

Nr. 183 A. Orologiu de nichel remon-toir, 50 mm., calitate bună fl. 3.40, același de calitate mai bună fl. 4.10, același cu 3 copereșinte tari fl. 4.40, același cu trei cope-reșinte de calitate mai bună fl. 5.75.

Nr. 194 A. Orologiu de dame verit. de argint cu copereșment dublu fl. 6.75, același cu cea mai fină calitate fl. 10.—

Nr. 200 A. Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, 30 mm. diametru, frumos gravat, cu copereșment dublu fl. 20.—, același in cali-tate mai bună fl. 30.—, același de argint fl. 7.50.

Nr. 187 A. Orologiu de domni remon-toir de ruolz (Neusilber), cu 3 copereșinte tari și frumoase, 50 mm., și esact fl. 4.50, același in calitate mai bună fl. 5.50, același de argint fl. 6.75, același de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A. Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, foarte frumos fl. 20.75, același foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A. Orologiu de oțel negru, frumos și cu garanție fl. 3.40, același cu mașinerie foarte bună fl. 4.50, ace-lași cu copereșment dublu fl. 4.50, același cu cope-reșment cu mașinerie foarte bună fl. 7.50.

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY

cel mai răspândit

și mai neesceptionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzem-körsút nr. 23.

Căderea părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc escelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedecând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare. 52 10—52

Feriți-vă de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Luptele Românilor.

Articuli istorico-politici

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelențe articoli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate. **Preț redus la 60 bani.**

Se află de vânzare la:

Librăria W. Krafft.

Portretul

lui

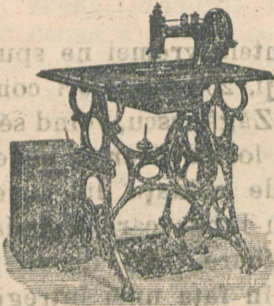
Dr. Gregoriu Silași

Enelat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. Îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[42] 9—

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Descrierea Ardealului.

Cine vooște să cunoască frumoasa țeara a *Ardealului*, și cu deosebire *Munții-Apuseni*, patria lui Hora și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Teara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murăgului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt facute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comanda se pot face la

Librăria W. Krafft.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. l. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăci-mare Nr. 8.